

Державного космічного агентства України при здійсненні космічної діяльності» на початок 2023 р., на жаль, залишається без реалізації.

Таким чином, для МО України як суб'єкту адміністративно-правового регулювання загальної компетенції реалізація завдань державної політики щодо сфери державно-приватного партнерства в космічній галузі є лише однією зі складових їх компетенції, яка здійснюється ними шляхом координації діяльності підконтрольних їм суб'єктів.

Список використаних джерел:

1. Про космічну діяльність : Закон України від 15 листопада 1996 р. № 502/96-ВР. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-вр>

2. Про затвердження Положення про Міністерство оборони України : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 671 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 730). URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2014-п>

3. Про тимчасовий порядок взаємодії Міністерства оборони та Національного космічного агентства під час провадження космічної діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. № 788. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/788-97-п>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-315-9-4>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТАТУСУ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Михайличенко Владислав Геннадійович

*студент IV курсу факультету міжнародної торгівлі та права
Державного торговельно-економічного університету (м. Київ)*

Ховайло Єлизавета Сергіївна

*студентка IV курсу факультету міжнародної торгівлі та права
Державного торговельно-економічного університету (м. Київ)*

Правовий статус громадян України в Європейському Союзі (ЄС) є важливою темою, що потребує ретельного дослідження та аналізу. У контексті інтеграції України з ЄС, правовий статус громадян України в ЄС є ключовим аспектом, який потрібно враховувати. В основі

правого статусу громадян України за кордоном лежить їх правоздатність, що представляє собою природну можливість реалізовувати права та обов'язки правового характеру. Зокрема вона дає можливість громадянину брати участь у різного плану правових відносинах. У зв'язку з цим громадяни України виступають у якості іноземного елемента в праві інших країн і, відповідно, потребують захисту з боку української держави, що знаходить відповідне закріплення у ст. 25 Конституції України [1].

Україна здійснює безвізовий режим з країнами Європейського Союзу з 2017 року, що дозволяє громадянам України вільно подорожувати до країн ЄС терміном до 90 днів. Це відкрило для громадян України можливість отримати безпосередній досвід та знання про життя та культуру Європи. З іншого боку, вступ України до ЄС проголошено стратегічним завданням держави, що вимагає розгляду проблем правового статусу громадян України в ЄС. До того ж у 2022 році Україна стала кандидатом в члени ЄС, що значно розширило правовий статус громадян України на території Союзу.

Однією з перших переваг європейської інтеграції є можливість громадян України брати участь у програмах мобільності. Громадяни України можуть подавати заявки на навчання, стажування та інші види освіти, які надаються в рамках програм ЄС. Крім того, громадяни України можуть працювати та здобувати досвід роботи в країнах ЄС, що дозволяє їм отримати нові знання та навички та відкрити для себе нові перспективи.

Надалі, вступ України до ЄС може принести значний ріст в економіці та розширення торгівельних відносин між державами, через доступ до відповідних фондів ЄС та інших програм розвитку та відбудови для України. Громадяни України будуть мати більшу можливість займатися бізнесом на території ЄС, що може привести до підвищення їхнього рівня життя та благополуччя. Крім того, вступ України до ЄС може допомогти забезпечити права та свободи громадян, що є одним з основних принципів Європейського Союзу.

Важливою віхою в розвитку відносин між Україною та ЄС стала повномасштабна війна РФ проти України. ЄС зайняв активну позицію щодо допомоги Україні та її громадянам, прийнявши більше всього біженців та осіб, що подали заявки на тимчасовий захист.

Громадяни України, які залишили територію України у зв'язку з війною РФ проти України, мають змогу перебувати на території держав – членів ЄС у рамках таких інструментів регулювання правового статусу іноземців [2]:

– у межах безвізового режиму на термін до 90 днів (за наявності дійсного біометричного паспорта громадянина України для виїзду за кордон);

– у статусі особи, якій надано тимчасовий захист в ЄС на термін 1 року – Словаччина, 1,5 року – Польща. Оскільки кожна країна реалізує у власному законодавстві статус особи, якій надано тимчасовий захист, з певними відмінностями, для отримання детальної інформації краще звернутися до офіційних органів влади країни перебування.

Як зазначає Максим Герасименко [3], тимчасовий захист забезпечує захист переміщених осіб, зокрема з районів збройного конфлікту. Він гарантує дозвіл на проживання в країнах ЄС, а також пов'язані з ним права. Тимчасовий захист – це не статус біженця. Однак особи, які отримали цей захист, можуть у будь-який час подати заяву на отримання статусу біженця.

При цьому, тимчасовий статус є «негайним» [4] й означає, що коли людина хоче користуватися ним, все, що їй потрібно зробити, – це виконувати вказівки державних органів влади та довести їм громадянство, статус міжнародного захисту або подібний статус захисту, проживання в Україні або сімейний зв'язок, які дають право на тимчасовий захист.

Відповідно до даного статусу, громадяни України отримують такі права:

- право на проживання;
- забезпечення житлом;
- соціальну допомогу;
- медична допомога, в тому числі психіатрична допомога та психологічна підтримка дітей;
- юридично оформлена опіка над дітьми та підлітками без супроводу і їхнє безпечне розміщення;
- доступ до освіти та/або професійної підготовки для дітей та підлітків;
- доступ до ринку праці (на умовах політики ринку праці держав-членів ЄС);
- доступ до банківських послуг, наприклад відкриття базового банківського рахунку;
- право на переїзд в іншу країну ЄС до видачі дозволу на проживання;
- право вільно пересуватися в країнах ЄС (інших, ніж країна ЄС, де Ви проживаєте) протягом 90 днів у межах 180-денного періоду після отримання дозволу на проживання в приймаючій країні ЄС.

Крім того, слід відмітити, що деякі країни ЄС пропонують ширші права, ніж перераховані вище (наприклад, вільний доступ до університетської освіти тощо).

Отже, статус громадян України в ЄС є доволі значним і може включати в себе обширний перелік прав та обов'язків, які допомагають громадянам України в їх повсякденному житті, у випадку подання цими громадянами відповідних заявок на отримання того чи іншого статусу. Звичайно, війна РФ проти України стала значним випробуванням для всього європейського континенту, в особливості для України та сусідів України, таких як Польща, Словаччина та інші країни.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Інформаційна довідка щодо прав, можливостей та обов'язків громадян України, які виїхали до ЄС через війну. Офіс віце-прем'єр міністр України з європейської та євроатлантичної інтеграції спільно з Європейською комісією. 2022. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/informaciyna_dovidka_shchodo_prav_mozhlyvostey_ta_obovyazkiv_gromadyan_ukrainy_yaki_vyihaly_do_yes_cherez_viynu_pdf

3. Герасименко М. Права українців, що рятуються від війни на території ЄС. *Юридична газета online*. 2022. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/prava-ukrayinciv-shcho-ryatuyutsya-vid-viyni-na-teritoriyi-es.html>

4. Виїзд з України Ваші права у ЄС. Офіційний веб-сайт Єврокомісії. 2022. URL: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/information-people-fleeing-war-ukraine/fleeing-ukraine-your-rights-eu_uk